

Kilde 31

Bo Lütken: For lidt imperialism?

Årsagerne til Afrikas situation i dag vurderes meget forskelligt. Således lyder det i en dansk lærebog fra 1997 for gymnasiet:

»Med Afrika forholdt det sig lige omvendt (det var ikke betydningsfuldt for England på samme måde som Indien). Det eneste af betydning, Afrika havde kunnet levere fra ca. 1500- ca. 1865, var neger-slaver til Amerika. Afrikas betydning var negativ: Man var nødt til at passere Afrika på vej til Indien og Østen. 400 års slavehandel og de deraf følgende krige havde skabt et kontinent, hvor krigeriske og velbevæbnede indfødte herskede over utilgængelige områder, som blev hærget af dødelige tropesygdomme. Afskaffelsen af slavehandelen.. banede ikke vejen for fredelig handel. Næsten ingen ville investere i Afrika, og de, der gjorde, fortalte undertiden ærligt nok, at deres investering næppe ville kunne kaste noget af sig, hvilket holdt stik i de fleste tilfælde. Mængden af europæere i Afrika før koloniseringen var også forsvindende lille..

Koloniseringen efter ca. 1870 ændrede ikke meget ved dette. Både mennesker og penge holdt sig væk fra Afrika. Afrika var et lavstatusområde, man tog kun en post i Afrika, hvis den gav forfremmelse, og hvis der var håb om at få en bedre stilling hurtigt. Kolonimagternes nedprioritering af Afrika betød, at koloniperioden blev overfladisk, men destruktiv. Det gamle samfund kunne ikke opretholdes, men der var ikke vilje og ressourcer til at bygge noget nyt og varigt op. Det er her interessant at lægge mærke til, at de to stater i tropisk Afrika, der ikke blev besat og koloniseret, Etiopien og Liberia, ikke har klaret sig bedre end de tidligere kolonier. Her som næsten alle andre steder er de nye afrikanske stater hærget af militærstyre og borgerkrig. Et af de steder, hvor udviklingen har været mest lovende og fredelig, er Senegal i Vestafrika. Frankrig anvendte flere ressourcer i Senegal end i nogen anden fransk koloni syd for Sahara.

Disse eksempler viser måske, at de gamle teorier om, at investering fører til udbytning og elendighed, skal vendes på hovedet: det er

mangel på investeringer og interesse, der har haft den mest ødelæggende effekt i kolonierne..

Måske har Afrikas udvikling i kolonitiden været præget langt mere af afrikanerne selv og af Europas mangel på interesse for Afrika, end vi aner. Måske skyldes Afrikas problemer i dag ikke 60-80 års kolonistyre, men de ødelæggende virkninger af 400 års slavehandel.«

Kilde 32

Oginga Odinga: Endnu ikke Uhuru'

Odinga (1911-1994) var i en længere periode en af Kenyas betydeligste politikere. Han arbejdede sammen med Jomo Kenyatta indenfor KANU, men brød med partiet i 1966, samtidig med, at han trak sig som vice-præsident. Han dannede partiet KPU, men blev senere fængslet. Nedenstående uddrag fra hans selvbiografi fra 1967 beskriver Odingas tidlige ungdom og virksomhed i Kenya.

»Blandt Luoerne i det centrale Nyanza havde spåmændene sagt om de hvide »hvis du rører dem, vil deres hud klæbe til dine hænder, for de er meget bløde. Men de vil komme med torden og de vil brænde folket«. Omuodo Alogo var høvdingeældste i min landsby og han fortalte, han havde set disse folk, nogle var hvide som sne, nogle røde som ild, og de havde en indretning, der var torden i, og det ramte på lang afstand. Når disse folk først kom, sagde man, havde de ældre advaret om, at vi aldrig skulle prøve at kæmpe mod dem, for deres våben var bedre end vores. De ville fortære vores land og vores rigdom, men der var intet, vi kunne gøre. Bad de om mel, skulle vi give dem det; vi skulle give dem, hvad de ville have, selv dyr. Men vi skulle nøje studere deres liv og deres tænkemåde, så vi vidste præcis, hvad de ønskede. Vi skulle aldrig gøre modstand. Vi vidste, at når vi havde studeret dem, ville vores børn formentlig være i stand til at skaffe dem af vejen.

Ikke at vi så mange hvide. Den første hvide mand, jeg så, var Archdeacon Owen. Dette var på et tidspunkt, hvor der var pestepidemi. Børnene i vores landsby blev bragt hen for at blive vaccineret. Vi var meget bange, for vi troede, vi skulle dø. Kun Archdeacon'en